

## REGLUGERÐ

**um breytingu á reglugerð um efnislegar samkeppnisreglur í samningnum um Evrópska efnahagssvæðið, nr. 594/1993, með síðari breytingum.**

### 1. gr.

Á eftir 2. gr. j. bætist við ný grein, 2. gr. k., sem orðast svo:

Á grundvelli ákvörðunar sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 49/2000 frá 31. maí 2000 skal eftirtalin EB-gerð öðlast gildi hér á landi, með þeim breytingum og viðbótum sem leiðir af XIV. viðauka við EES-samninginn um samkeppni, bókun 1 um altæka aðlögun og öðrum ákvæðum samningsins:

Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 823/2000 frá 19. apríl 2000 um beitingu 3. mgr. 81. gr. sáttmálans gagnvart tilteknum flokkum samninga, ákvarðana og samstilltra aðgerða milli áætlunarskipafélaga (skipafélagasamtaka).

### 2. gr.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt heimild í 48. gr. samkeppnislaga nr. 8/1993, öðlast þegar gildi.

Ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar og EB-gerðin, sem fela í sér breytingu á XIV. viðauka við EES-samninginn og snerta beitingu 3. mgr. 53. gr. samningsins, eru birtar í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi EB. EB-gerðin er jafnframt birt sem fylgiskjal með reglugerð þessari.

Skv. 30. tölul. inngangsákvæða EB-gerðarinnar kemur gerð 823/2000 í stað gerðar 870/95 sem tekin var upp í íslenskan rétt með reglugerð nr. 226/1996, sbr. EES-viðbæti við Stjórnartíðindi EB, nr. 22/1996, bls. 54-62, þar sem viðkomandi ákvörðun og gerð voru birtar.

*Viðskiptaráðuneytinu, 16. mars 2001.*

**Valgerður Sverrisdóttir.**

*Jón Ögmundur Þormóðsson.*

**Fylgiskjal.****REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (EB) Nr. 823/2000**

frá 19. apríl 2000

um beitingu 3. mgr. 81. gr. sáttmálans gagnvart tilteknum flokkum samninga, ákvarðana og samstilltra aðgerða milli áætlunarskipafélaga (skipafélagasamtaka)

(Texti sem varðar EES)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUBANDALAGANNA  
HEFUR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins,

með hliðsjón af reglugerð ráðsins (EBE) nr. 479/92 frá 25. febrúar 1992 um beitingu 3. mgr. 85. gr. sáttmálans gagnvart tilteknum flokkum samninga, ákvarðana og samstilltra aðgerða milli áætlunarskipafélaga (skipafélagasamtaka) <sup>(1)</sup>, eins og henni var breytt með lögum um aðild Austurríkis, Finnlands og Svíþjóðar, einkum 1. gr.,

að birtum drögum að þessari reglugerð <sup>(2)</sup>,

að höfðu samráði við ráðgjafarnefndina um samkeppnishömlur og yfirburðstöðu í sjóflutningum,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Reglugerð (EBE) nr. 479/92 veitir framkvæmdastjórninni umboð til að beita 3. mgr. 81. gr. sáttmálans gagnvart tilteknum flokkum samninga, ákvarðana og samstilltra aðgerða milli skipafélaga (skipafélagasamtaka), að því er varðar sameiginlegan rekstur flutningaþjónustu með áætlunarskipum, ef þeir geta, með því samstarfi sem þeir skapa milli skipafélaga sem eiga aðild að þeim, takmarkað samkeppni á hinum sameiginlega markaði og haft áhrif á viðskipti milli aðildarríkjanna og því fallið undir banníð samkvæmt 1. mgr. 81. gr. sáttmálans.
- 2) Framkvæmdastjórnin hefur notfært sér þetta umboð með því að samþykkja reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 870/95 <sup>(3)</sup>. Í ljósi fenginnar reynslu er unnt að skilgreina flokk skipafélagasamtaka sem geta fallið undir gildissvið 1. mgr. 81. gr. en sem venjulega má gera ráð fyrir að uppfylli skilyrði 3. mgr. 81. gr.
- 3) Framkvæmdastjórnin hefur tekið fullt tillit til sérstakra aðstæðna sem ríkja í sjóflutningum. Þar munu einnig hafa efnislega þýðingu við mat framkvæmdastjórnarinnar á skipafélagasamtökum sem falla ekki undir hópundanþáguna samkvæmt þessari reglugerð.

- 4) Skipafélagasamtök, eins og þau eru skilgreind í þessari reglugerð, stuðla almennt að aukinni framleiðni og bættri flutningaþjónustu með áætlunarskipum með þeirri hagræðingu sem þau skapa í starfsemi aðildarríkjanna og þeirri stærðarhagkvæmni sem þau leiða til í rekstri skipa og nýtingu á hafnaraðstöðu. Þau stuðla og að tæknilegum og efnahagslegum framförum með því að auðvelda og hvetja til betri nýtingar á gámum og flutningsgetu skipa.

- 5) Þeir sem nýta sér skipaflutningaþjónustu skipafélagasamtaka njóta oftast í ríkum mæli þess ávinningss sem hlýst af aukinni framleiðni og bættri þjónustu með tilkomu samtakanna. Ávinningurinn getur og komið fram í tíðari skipaferðum og viðkomu í höfnum eða sem bætt tímaáætlun og betri og persónulegri þjónusta með notkun fullkunnari skipa og annars búnaðar, þar á meðal hafnaraðstöðu. Flutningsþegar geta því aðeins haft raunverulegan ávinning af skipafélagasamtökum að næg samkeppni ríki í flutningum sem slík samtök stunda.

- 6) Því ætti hópundanþága að gilda um þessa samninga, að því tilskildu að þeir gefi ekki viðkomandi fyrirtækjum færi á að útrýma að mestu samkeppni í þeim flutningum sem um er að ræða. Tilgangur þessarar reglugerðar er að skýra þau skilyrði sem skipafélagasamtök verða að uppfylla til að hafa hag af þeirri hópundanþágu sem hún veitir svo að unnt sé að taka tillit til stöðugra breytinga á sjóflutningamarkaðinum og örra breytinga sem aðilar gera á ákvæðum samninga um skipafélagasamtök eða á þeirri starfsemi sem samningarnir taka til.

- 7) Eitt af helstu einkennum skipafélagasamtaka, að því er varðar að stofna til og reka þjónustu í sameiningu, er sveigjanleg flutningsgeta. Um slíkt er þó ekki að ræða ef tiltekinn hundraðshluti flutningsgetu skipa, á vegum skipafélagasamtaka, er ekki nýttur.

- 8) Hópundanþágan samkvæmt þessari reglugerð ætti bæði að gilda um skipafélagasamtök, sem tilheyra samsiglingakerfi, og skipafélagasamtök sem eru starfrækt utan slíks kerfis, að því undanskildu að hún fjalli ekki um samráð um farmgjöld.

<sup>(1)</sup> Stjótd. EB L 55, 29.2.1992, bls. 3.<sup>(2)</sup> Stjótd. EB C 379, 31.12.1999, bls. 13.<sup>(3)</sup> Stjótd. EB L 89, 21.4.1995, bls. 7.

- 9) Í reglugerð ráðsins (EBE) nr. 4056/86 frá 22. desember 1986 sem setur nákvæmar reglur um beitingu 85. og 86. gr. sáttmálans gagnvart flutningum á sjó <sup>(1)</sup>, eins og henni var breytt með lögum um aðild Austurríkis, Finnlands og Svíþjóðar, er fjallað um gjaldskrárákvarðanir. Aðilar að skipafélagasamtökum, sem vilja hafa samráð um gjaldskrár og uppfylla ekki skilyrði reglugerðar (EBE) nr. 4056/86, verða að sækja um einstakar undanþágur.
- 10) Fyrsta skilyrðið fyrir hópundandágunni ætti að vera að flutningsþegar fái sanngjarnan hlut í þeim ávinningi, sem fæst með aukinni skilvirkni, og öðrum ávinningi sem tengist skipafélagasamtökum.
- 11) Líta skal svo á að þessari kröfu í 3. mgr. 81. gr. sé fullnægt þegar skipafélagasamtök eru starfrækt við einhverjar þær aðstæður sem er lýst hér á eftir.
- virk verðsamkeppni er milli aðila að samsiglingakerfinu, sem samtökin tilheyra, er rekja má til sjálfstæðra gjaldskrárákvarðana,
  - nægileg virk samkeppni ríkir, að því er varðar flutningaþjónustu innan samsiglingakerfisins sem samtökin tilheyra, milli aðila að samtökunum og annarra aðila að samsiglingakerfinu sem eru ekki aðilar að samtökunum þar eð samningurinn um samsiglingakerfið heimilar skipafélagasamtökum ótvírætt að bjóða sína eigin þjónustuskilmála, t.d. að skipafélagasamtök bjóði ein og sér tímastilla afhendingarþjónustu (just in time delivery) eða þróuð „rafræn gagnaskipti“ (Electronic Data Interchange — EDI), sem gerir flutningsþegum ávallt kleift að vita hvar vörur þeirra eru hverju sinni, eða að fjölga ferðum að miklum mun eða hafa oftari viðkomu í tengslum við þá þjónustu sem skipafélagasamtök veita samanbúið við þá sem samsiglingakerfið veitir,
  - aðilar að samtökunum mæta virkri, raunverulegri eða hugsanlegri samkeppni frá flutningafyrirtækjum sem eru ekki aðilar að samtökunum hvort sem samsiglingakerfi er starfrækt í viðkomandi flutningum eða ekki.
- 12) Til þess að unnt verði að uppfylla þessa sömu kröfu í 3. mgr. 81. gr. þarf að setja ákvæði um frekari skilyrði sem er ætlað að stuðla að samkeppni um betri þjónustu milli aðila að samtökunum sem og milli þeirra og annarra skipafélaga sem stunda sams konar flutninga.
- 13) Setja ætti þau skilyrði að skipafélagasamtök og aðilar að þeim hafi ekki mismunandi gjaldskrár og flutningsskilmála á tiltekinni flutningaleið, einvörðungu með vísan til upprunalegs farms eða þess lands sem er ákvörðunarstaður hans og orsaki þannig mismæmi í viðskiptum innan bandalagsins sem skaðað getur tilteknað hafnir, farmsendendur, flytjendur eða þá sem veita þjónustu í tengslum við flutninga, nema unnt sé að réttlæta þess konar gjaldskrár og flutningsskilmála á efnahagslegum forsendum.
- 14) Skilyrðin ættu og að miða að því að koma í veg fyrir að skipafélagasamtök geti komið á samkeppnishömlum sem ekki er þörf á til að ná þeim markmiðum sem eru forsenda þess að undanþágan sé veitt. Í þessu skyni ættu að vera ákvæði í samningum um skipafélagasamtök sem gera öllum skipafélögum, sem eru aðilar að slíkum samningum, kleift að draga sig út úr samtökunum með eðlilegum fyrirvara. Samt sem áður ber, í tilvikum þegar um mjög samþætt skipafélagasamtök er að ræða og/eða samtök með miklar fjárfestingar, að kveða á um lengri fyrirvara til að taka megi tillit til mikilla fjárfestinga, sem lagt hefur verið út í til að koma samtökunum á fót, og umfangsmikillar endurskipulagningar samfara því að samningsaðili yfirgefur samtökin. Einnig ber að tilskilja að þar sem skipafélagasamtök starfa með sameiginlegu markaðsfyrirkomulagi ætti hver samningsaðili að hafa rétt til að taka þátt í óháðu markaðsstarfi, að því tilskildu að hann tilkynni það með eðlilegum fyrirvara.
- 15) Undanþága skal einungis veitt skipafélagasamtökum sem eiga þess ekki kost að útrýma samkeppni að verulegum hluta á því þjónustusviði sem um er að ræða.
- 16) Til að unnt sé að ákvarða, að því er varðar undanþágu, hvort um virka samkeppni sé að ræða á hverjum markaði sem skipafélagasamtökin starfa á ber ekki aðeins að taka tillit til beinna viðskipta milli hafna, sem skipafélagasamtök þjóna, heldur einnig til samkeppni frá öðrum áætlunarskipafélögum sem sigla frá höfnum sem gætu komið í stað þeirra sem skipafélagasamtökin þjóna og einnig, þar sem við á, til annars konar flutningsmáta.
- 17) Sú hópundandága, sem er veitt samkvæmt þessari reglugerð, gildir af þessum ástæðum einungis með því skilyrði að á hverjum markaði, sem skipafélagasamtökin starfa á, fari markaðshlutur skipafélagasamtaka ekki yfir gefið mark.
- 18) Markaðshlutur skipafélagasamtaka innan samsiglingakerfis ætti að vera minni með tilliti til þess að þeir samningar, sem um er að ræða, eru viðbót við samkeppnishamlandi samning sem í gildi er.
- 19) Samt sem áður er við hæfi að bjóða skipafélagasamtökum, sem fara yfir þau mörk, sem eru sett fram í þessari reglugerð, um tiltekinn hundraðshluta, en sem taka áfram þátt í virkri samkeppni í þeim flutningum sem þau stunda, einfaldaða málsmeðferð til þess að þau geti notið góðs af því réttaröryggi sem tengist hópundandágum. Slík málsmeðferð ætti einnig að gera framkvæmdastjórninni kleift að halda uppi virku eftirliti og einfalda eftirlit stjórnissýslunnar með samningum.
- 20) Skipafélagasamtök, sem fara yfir mörkin, ættu að geta fengið undanþágu í einstaka tilvikum, að því tilskildu að þau uppfylli skilyrði 3. mgr. 81. gr., með hliðsjón af þeim sérstöku aðstæðum sem ríkja innan sjóflutninga.

<sup>(1)</sup> Stjótið. EB L 378, 31.12.1986, bls. 4.

- 21) Þessi reglugerð ætti aðeins að gilda um samninga sem gerðir eru milli aðila að skipafélagasamtökum. Því ætti hópundanþágan ekki að gilda um samkeppnishamlandi samninga sem eru gerðir annars vegar milli skipafélagasamtaka eða eins eða fleiri aðila að þeim og hins vegar milli annarra skipafélaga. Hún ætti heldur ekki að gilda um samkeppnishamlandi samninga milli ólíkra skipafélagasamtaka sem stunda sams konar flutninga eða milli aðila að slíkum samtökum.
- 22) Ákveðnar skyldur ættu einnig að fylgja hópundanþágum. Flutningsþegar ættu í þessu tilliti ávallt að vera í aðstöðu til að kynna sér þau skilyrði sem gilda um flutningaþjónustu á sjó sem aðilar að skipafélagasamtökum reka sameiginlega. Kveða ber á um raunverulegt og skilvirkt samráð milli skipafélagasamtaka og flutningsþega um þá starfsemi sem samningarnir fjalla um. Í þessari reglugerð er og tilgreint við hvað er átt með raunverulegu og skilvirku samráði og hvernig framvinda slíks samráðs skuli vera í meginatriðum. Kveðið er á um fyrrnefnt lögboðið samráð sem takmarkast við eiginlega starfsemi samtakanna.
- 23) Fyrrnefnt samráð er líklegt til að tryggja skilvirkari flutningaþjónustu á sjó sem tekur mið af kröfum flutningsþega. Því ber að undanþiggja vissar samkeppnishömlur sem kynnu að fylgja í kjölfar slíks samráðs.
- 24) Í þessari reglugerð hefur hugtakið „óviðráðanlegar aðstæður“ („force majeure“) sömu merkingu og fram kemur í fordæmisrétti dómstóls Evrópubandalaganna.
- 25) Kveða ber á um að tilkynna beri framkvæmdastjórninni án tafar um úrskurði gerðardóms og tillögur sáttasemjara sem málsaðilar samþykkja til þess að hún geti gengið úr skugga um að skipafélagasamtök séu ekki með því undanþegin skilyrðum og skyldum sem kveðið er á um í reglugerðinni og brjóti þannig ekki í bága við ákvæði 81. og 82. gr.
- 26) Nauðsynlegt er að tilgreina, í samræmi við 6. gr. reglugerðar (EBE) nr. 479/92, þau tilvik þar sem framkvæmdastjórninni er heimilt að svipta fyrirtæki ávinningi að hópundanþágu.
- 27) Ellefu skipafélagasamtök nutu ávinnings að hópundanþágu samkvæmt reglugerð (EB) nr. 870/95, með því að beita málsméðferð samkvæmt henni þar sem leitað er eftir andmælum, en það gerði framkvæmdastjórninni einkum kleift að sannreyna að þau ættu í virkri samkeppni. Ekkert bendir til þess að aðstæður hafi breyst á þann veg að þessi skipafélagasamtök eigi ekki lengur í virkri samkeppni. Því skulu þessi skipafélagasamtök njóta áfram undanþágu með þeim skilmálum sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð.

- 28) Óþarft ætti að vera að senda inn umsókn samkvæmt 12. gr. reglugerðar (EBE) nr. 4056/86 vegna samninga sem eru sjálfkrafa undanþegnir samkvæmt þessari reglugerð. Þegar fyrirtæki eru í verulegum vafa er þeim heimilt að óska þess að framkvæmdastjórnin lýsi yfir hvort samningar þeirra samræmist ákvæðum þessarar reglugerðar.
- 29) Reglugerð þessi er með fyrirvara um beitingu 82. gr. sáttmálans.
- 30) Þar eð reglugerð (EB) nr. 870/95 fellur úr gildi er við hæfi að samþykkja nýja reglugerð sem endurnýjar hópundanþáguna.

#### SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

##### I. KAFLI

#### GILDISSVIÐ OG SKILGREININGAR

##### 1. gr.

#### Gildissvið

Þessi reglugerð gildir einvörðungu um skipafélagasamtök að því marki sem þau veita alþjóðlega flutningaþjónustu með áætlunarskipum til eða frá einni eða fleiri höfnum innan bandalagsins.

##### 2. gr.

#### Skilgreiningar

Í þessari reglugerð er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

1. „skipafélagasamtök (consortium)“: samningur milli tveggja eða fleiri flutningsaðila í skiparekstri, sem veita alþjóðlega flutningaþjónustu með áætlunarskipum, einvörðungu í vöruflutningum og aðallega með gámum, sem tengist einni eða fleiri grein, sem miðar að því að koma á samstarfi um sameiginlegan rekstur í sjóflutningum og bæta þá þjónustu sem hver og einn samningsaðili myndi annars veita ef um samtök væri ekki að ræða og að hagræða starfsemi þeirra með ráðstöfunum á sviði tækni, reksturs og/eða viðskipta, að verðákvörðunum undanskildum;
2. „flutningar með áætlunarskipum“: reglubundnir vörufutningar á tiltekinni leið eða leiðum milli hafna í samræmi við tímaáætlanir og fyrirfram auglýsta siglingadaga og sem öllum flutningsþegum stendur til boða gegn greiðslu, jafnvel þó að um stopula flutninga sé að ræða;
3. „þjónustufyrirkomulag“: samningsbundið fyrirkomulag, staðfest af einum eða fleiri flutningsþegum og einum aðila að skipafélagasamtökum eða samtökunum sjálfum, þar sem gert er ráð fyrir því að flutningsþegi skuldbindi sig til að láta flytja fyrir sig vörur í tilteknu magni í tiltekinn tíma gegn því að fá staðfestingu þess efnis að aðilinn að skipafélagasamtökunum eða samtökin veiti honum þjónustu sem er í ákveðnum gæðaflokki og sérsníðin að þörfum hans;

4. „flutningsþegi“: fyrirtæki (t.d. farmsendandi, viðtakandi, miðlari o.s.frv.), sem gert hefur eða látið í ljós vilja til að gera bindandi samning við skipafélagasamtök (eða einn aðila að þeim) um vöruflutninga, eða samband farmsendenda;
5. „sjálfstæð gjaldskrárákvörðun“: réttur aðila að samsiglingakerfi til að bjóða, í stökum tilvikum og þegar um vörur er að ræða, farmgjöld sem víkja frá gjöldum sem mælt er fyrir um innan samsiglingakerfisins, að því tilskildu að öðrum aðilum innan þess sé tilkynnt um það.

## II. KAFLI

### UNDANÞÁGUR

#### 3. gr.

#### Undanþegnir samningar

1. Því er hér með lýst yfir, samkvæmt 3. mgr. 81. gr. sáttmálans og með fyrirvara um skilyrði og skyldur sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð, að 1. mgr. 81. gr. sáttmálans gildir ekki um starfsemi sem er talin upp í 2. mgr. þessarar greinar ef hún fer fram samkvæmt samningum um skipafélagasamtök eins og skilgreint er í 1. og 2. gr. þessarar reglugerðar.

2. Yfirlýsingin um að 1. mgr. 81. gr. sáttmálans gildi ekki á einungis við um eftirfarandi starfsemi:

- a) starfsemi í tengslum við sameiginlegan rekstur flutningaþjónustu með áætlunarskipum sem felst einvörðungu í eftirfarandi:

- i) samræmingu og/eða sameiginlegri ákvörðun um ferðaáætlanir og viðkomuhafnir,
- ii) skiptum, sölu eða vixlleigu á rými eða hólum um borð í skipum,
- iii) samnýtingu skipa og/eða hafnarmannvirkja,
- iv) rekstri einnar eða fleiri skrifstofa fyrir sameiginlegan rekstur,
- v) útvegum gáma, undirvagna og annars búnaðar og/eða leigu, kaupleigu eða kaupum á slíkum tækjabúnaði,
- vi) notkun tölvuvæddrar upplýsingamiðlunar og/eða sameiginlegs skráningarkerfis;

- b) tímabundna breytingu á flutningsgetu;
- c) sameiginlegan rekstur eða notkun hafnarmiðstöðva og tengdrar þjónustu (t.d. lektuþjónustu eða lestunar- og losunarþjónustu);
- d) þátttöku í einu eða fleiri af eftirfarandi samlögum: samlagi um farm, tekjur eða nettótekjur;
- e) sameiginlega nýtingu atkvæðisréttar skipafélagasamtaka innan samsiglingakerfisins þar sem aðilar að samtökunum starfa, að því marki sem sameiginlegu atkvæðin varða eiginlega starfsemi samtakanna;
- f) sameiginlegt fyrirkomulag markaðssetningar og/eða útgáfu sameiginlegs farmskirteinis;

- g) aðra starfsemi sem er stoðstarfsemi við þá sem um getur hér að framan í a- til f-lið og er nauðsynleg fyrir alla starfsemina.

3. Eftirfarandi skal einkum teljast stoðstarfsemi í skilningi g-liðar 2. mgr.:

- a) skylda aðila að skipafélagasamtökunum til að nota þau skip, sem skipafélagasamtökin hafa fengið til ráðstöfunar, í viðkomandi flutningi eða flutningum og forðast að taka á leigu rými í skipum sem tilheyra þriðju aðilum;
- b) skylda aðila að skipafélagasamtökunum til að úthluta ekki eða leigja öðrum flutningsaðilum í skiparekstri rými í viðkomandi flutningi eða flutningum nema að fengnu samþykki annarra aðila að samtökunum.

#### 4. gr.

#### Önýtt flutningsgeta

Undanþágan, sem kveðið er á um í 3. gr., gildir ekki um skipafélagasamtök þegar slík samtök standa fyrir ráðstöfunum þess efnis að nýta ekki flutningsgetu sem er fyrir hendi þannig að áætlunarskipafélög, sem eru aðilar að skipafélagasamtökunum, láti ónotaðan tiltekinn hundraðshluta af flutningsgetu skipa sem starfrækt eru innan vébanda samtakanna.

## III. KAFLI

### SKILYRÐI FYRIR UNÐANÞÁGU

#### 5. gr.

#### Grunnskilyrði fyrir veitingu undanþágu

Undanþágan, sem kveðið er á um í 3. gr., gildir því aðeins að eitt eða fleiri skilyrðanna hér á eftir séu uppfyllt:

- a) virk verðsamkeppni sé milli aðila að samsiglingakerfinu, sem skipafélagasamtökin tilheyra, af þeirri ástæðu að samningurinn um samsiglingakerfið heimilar fyrrnefndum aðilum með skýrum hætti, annaðhvort samkvæmt lagaskyldu eða með öðrum hætti, að ákvarða sjálfstætt öll farmgjöld sem kveðið er á um í gjaldskrá samsiglingakerfisins, eða
- b) innan samsiglingakerfisins, sem skipafélagasamtökin tilheyra, sé nægilega virk samkeppni milli þeirra sem eiga aðild að kerfinu að því er varðar þá þjónustu sem í boði er, af þeirri ástæðu að í samningnum um samsiglingakerfið sé skýr heimild til handa samtökunum til að bjóða fram sitt eigið þjónustufyrirkomulag, í hvaða mynd sem er, að því er varðar tíðni og gæði þeirrar flutningaþjónustu sem veitt er og einnig að laga þá þjónustu, sem það veitir, hvenær sem er að sérstökum óskum flutningsþega, eða
- c) aðilar að skipafélagasamtökunum eigi í virkri samkeppni, raunverulegri eða hugsanlegri, við áætlunarskipafélög sem eru ekki aðilar að samtökunum, hvort sem samsiglingakerfi er starfrækt í viðkomandi flutningi eða flutningum eða ekki.

## 6. gr.

**Skilyrði með tilliti til markaðshlutar**

1. Ef undanþágan samkvæmt 3. gr. á að ná til skipafélagasamtaka þarf markaðshlutar þeirra á hverjum markaði, sem þau starfa á, að vera undir 30%, reiknað út sem vörumagn sem flutt er (farntonn eða tuttugu feta gámaeining) ef þau tilheyra samsinglingakerfi og undir 35% ef þau starfa utan slíks kerfis.

2. Undanþágan, sem kveðið er á um í 3. gr., gildir áfram ef sá markaðshlutar, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, vex ekki umfram einn tíunda tvö almanaksár í röð.

3. Ef farið er yfir annað þeirra leyfilegu hámarka sem tilgreind eru í 1. og 2. mgr. gildir undanþágan, sem kveðið er á um í 3. gr., í sex mánuði eftir lok þess almanaksárs þegar það gerðist. Lengja skal tímabilið í 12 mánuði ef ástæða þess að farið er yfir markið er sú að flutningsaðili, sem ekki er aðili að samtökunum, hefur dregið sig út af markaðinum.

## 7. gr.

**Andmælum hreyft**

1. Undanþágan, sem kveðið er á um í 3. og 10. gr., gildir einnig um skipafélagasamtök sem eiga markaðshlut á einhverjum markaði, sem þau starfa á, sem fer yfir þau mörk sem mælt er fyrir um í 6. gr., en fer samt sem áður ekki yfir 50% á neinum markaði, með þeim skilyrðum að framkvæmdastjórninni sé tilkynnt um þá samninga sem um ræðir í samræmi við ákvæði reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (EBE) nr. 2843/98 <sup>(1)</sup> og að framkvæmdastjórnin andmæli ekki slíkri undanþágu innan sex mánaða.

Sex mánaða tímabilið telst hefjast á þeim degi sem tilkynningin óðlast gildi í samræmi við 4. gr. reglugerðar (EB) nr. 2843/98.

2. Ákvæði 1. mgr. gilda aðeins ef vísað er með skýrum hætti til þessarar greinar í tilkynningunni eða orðsendingu með henni.

3. Framkvæmdastjórninni er heimilt að andmæla undanþágunni.

Hún skal andmæla undanþágunni berist henni beiðni um slíkt frá aðildarríki innan þriggja mánaða frá því að aðildarríkinu var send tilkynningin sem um getur í 1. mgr. Beiðnin skal rökstudd á grundvelli samkeppnisreglna sáttmálans.

4. Framkvæmdastjórninni er heimilt að draga andmæli sín gegn undanþágunni til baka hvenær sem er. Hafi andmælin komið fram að beiðni aðildarríkis og beiðnin verið haldið til streitu skulu þau einungis dregin til baka að undangengnu samráði innan ráðgjafamefndarinnar um samkeppnishömlur og yfirburðastöðu í sjóflutningum.

5. Séu andmælin dregin til baka af þeirri ástæðu að viðkomandi fyrirtæki hafi sýnt fram á að skilyrðum 3. mgr. 81. gr. hafi verið fullnægt skal undanþágan gilda frá tilkynningardegi.

6. Séu andmælin dregin til baka af þeirri ástæðu að viðkomandi fyrirtæki hafi breytt samningnum þannig að skilyrðum 3. mgr. 81. gr. sé fullnægt gildir undanþágan frá þeim degi sem breytingarnar óðlast gildi.

7. Andmæli framkvæmdastjórnin undanþágu og dragi ekki andmælin til baka hefur tilkynningin þau áhrif sem kveðið er á um í II. þætti reglugerðar (EBE) nr. 4056/86.

## 8. gr.

**Önnur skilyrði**

Réttur til undanþágu, sem kveðið er á um í 3. og 10. gr., er háður eftirfarandi skilyrðum:

- Skipafélagasamtökin skulu heimila öllum aðilum sínum að bjóða fram sitt eigið þjónustufyrirkomulag á grundvelli einstaks samnings.
- Fyrirtækjum, sem eiga aðild að samningi um skipafélagasamtök, skal með slíkum samningi tryggður réttur til að draga sig út úr samtökunum án þess að til komi fjársektir eða önnur viðurlög, t.d., einkum og sér í lagi, skuldbinding þess efnis að hætta öllum flutningum á því sviði eða sviðum sem um ræðir, hvort sem það skilyrði fylgir eða ekki að heimilt sé að hefja slíka starfsemi á ný að tilteknum tíma liðnum. Fyrirnefndur réttur er háður lengst sex mánaða uppsagnarfresti, þó með þeim hætti að um uppsögn getur fyrst verið að ræða 18 mánuðum eftir að samningurinn gengur í gildi.

Þegar um er að ræða mjög samþætt skipafélagasamtök með samlag um nettóhagnað og/eða umfangsmiklar fjárfestingar, sem rekja má til kaupa eða leigu aðila að því á skipum, sérstaklega vegna stofnunar samtakanna, skal uppsagnarfrestur vera lengst sex mánuðir sem heimilt er að nýta 30 mánuðum eftir að samningurinn gengur í gildi.

- Starfi skipafélagasamtök að sameiginlegri markaðssetningu skal aðilum að þeim engu að síður frjálst að stunda sjálfstæða markaðssetningu án þess að viðurlögum sé beitt, að því tilskildu að þeir tilkynni um það með sex mánaða fyrirvara.
- Hvorki skipafélagasamtök né aðilar að þeim skulu valda tilteknum höfnum, flutningsþegum eða flutningsaðilum innan hins sameiginlega markaðar tjóni með því að beita ólíkum gjöldum og flutningsskilmálum gagnvart mismunandi uppruna- eða móttökulöndum eða lestunaraðila losunarhöfnum, að því er varðar flutning á sams konar vörum og innan þess svæðis sem samningurinn nær til, nema unnt sé að færa efnahagsleg rök fyrir slíkum gjöldum eða skilmálum.

## IV. KAFLI

**SKYLDUR**

## 9. gr.

**Skyldur sem fylgja undanþágu**

- Skyldurnar, sem kveðið er á um í 2. mgr. þessarar greinar, skulu fylgja undanþágunni sem kveðið er á um í 3. gr. og 1. mgr. 13. gr.

2. Fara skal fram raunverulegt og skilvirkt samráð milli flutningsþega, eða samtaka sem koma fram fyrir þeirra hönd, annars vegar og skipafélagasamtaka hins vegar sem miðar að því að leysa öll helstu mál önnur en minni háttar rekstrarmálefni sem varða skilyrði og eðli áætlunarflutninga á sjó sem samtökin eða aðilar að þeim bjóða.

Samráð skal fara fram ef annar fyrrnefndra aðila fer fram á það.

Samráð skal fara fram, nema þegar um óviðráðanlegar aðstæður er að ræða, áður en gripið er til ráðstafana sem eru tilefni þess. Ef aðilar að skipafélagasamtökunum eru tilneyddir, vegna óviðráðanlegra aðstæðna, að hrinda ákvörðun í framkvæmd áður en samráð hefur farið fram skal samráð sem óskað hefur verið eftir fara fram innan 10 virkra daga frá því að beiðni var lögð fram. Ekki ber að tilkynna um aðgerðir opinberlega áður en samráð fer fram, nema þegar um fyrrnefndar óviðráðanlegar aðstæður er að ræða sem vísa ber til í tilkynningu um ráðstafanir.

Samráðið skal fara þannig fram stig af stigi:

- a) skipafélagasamtökin skulu tilkynna hinum aðilanum skriflega um efni samráðsins áður en það fer fram;
- b) aðilar skiptast á skoðunum annaðhvort með skriflegum hætti eða á fundum, eða hvort tveggja, þar sem fulltrúar skipafélagasamtakanna og farmsendendanna, sem taka þátt í samráðinu, skulu hafa umboð til að komast að sameiginlegri niðurstöðu og skulu aðilar leggja sig fram um að ná því marki;
- c) komist aðilar ekki að sameiginlegri niðurstöðu, þrátt fyrir viðleitni beggja, skal viðurkennt að um ósamkomulag sé að ræða og það tilkynnt opinberlega. Hvor aðili um sig getur vakið athygli framkvæmdastjórnarinnar á því;
- d) ákveða má sanngjarnan frest til að ljúka samráðinu, með samkomulagi aðila ef unnt er. Fresturinn skal ekki vera skemmri en einn mánuður, nema í undantekningartilvikum eða þegar aðilar koma sér saman um annað.

3. Skilmálar varðandi flutningaþjónustu á sjó, sem skipafélagasamtök og aðilar að þeim veita, meðal annars skilmálar um eðli slíkrar þjónustu og allar breytingar á þeim, skulu aðgengilegir flutningsþegum gegn sanngjörnu gjaldi, ef þeir óska, og liggja frammi til skoðunar þeim að kostnaðarlausu á skrifstofum aðila að samtökunum og hjá umboðsmönnum þeirra eða hjá samtökunum sjálfum.

4. Skipafélagasamtök skulu tilkynna framkvæmdastjórninni án tafar um úrskurði gerðardóms og tillögur sáttasemjara sem aðilar hafa samþykkt og setja niður deilur um starfshætti skipafélagasamtaka sem falla undir þessa reglugerð.

5. Skipafélagasamtök, sem vilja hafa ávinning af þessari reglugerð, skulu, að fengnum fresti sem framkvæmdastjórnin ákveður í hverju tilviki um sig og ekki er skemmri en einn mánuður, geta sýnt fram á ef framkvæmdastjórnin óskar þess að skilyrði og skyldur sem felast í 5. til 8. gr. og

2. og 3. mgr. þessarar greinar séu uppfyllt og senda henni þann samning um skipafélagasamtök, sem um ræðir, innan fyrrnefnds frests.

10. gr.

#### Undanþága vegna samninga milli flutningsþega og skipafélagasamtaka um nýtingu áætlunarflutningaþjónustu á sjó

Samningar, ákvarðanir og samstilltar aðgerðir milli annars vegar flutningsþega, eða samtaka sem koma fram fyrir þeirra hönd, og hins vegar skipafélagasamtaka með undanþágu samkvæmt 3. gr., varðandi skilyrði og gæði þeirra áætlunarskipaflutninga sem samtökin annast og öll almenn atriði sem tengjast slíkum flutningum, að því marki sem þau má rekja til samráðsins sem kveðið er á um í 2. mgr. 9. gr., eru hér með undanþegin banninu sem mælt er fyrir um í 1. mgr. 81. gr. sáttmálans.

V. VIÐAUKI

#### ÝMIS ÁKVÆÐI

11. gr.

#### Þagnarskylda

1. Vitneskju, sem aflað er samkvæmt 7. gr. og 5. mgr. 9. gr., skal einungis nota í málum er falla undir þessa reglugerð.

2. Framkvæmdastjórninni og lögbærum yfirvöldum aðildarríkjanna, embættismönnum þeirra og öðrum opinberum starfsmönnum, er óheimilt að láta öðrum í té vitneskju, sem þeir öðlast við það að beita ákvæðum þessarar reglugerðar og er þess eðlis að hún falli undir þagnarskyldu embættismanna.

3. Ákvæði 1. og 2. mgr. skulu ekki koma í veg fyrir birtingu almennra upplýsinga eða kannana sem fela ekki í sér upplýsingar um einstök fyrirtæki eða samtök fyrirtækja.

12. gr.

#### Afturköllun hópundanþágu

Í samræmi við 6. gr. reglugerðar (EBE) nr. 479/92 getur framkvæmdastjórnin afturkallað hópundanþágu í ákveðnum tilvikum ef hún kemst að raun um að samningur, ákvörðun og samstilltar aðgerðir, sem njóta undanþágu samkvæmt 3. gr. eða 1. mgr. 13. gr. þessarar reglugerðar, hafi samt sem áður tiltekin áhrif sem eru í ósamræmi við skilyrðin sem mælt er fyrir um 3. mgr. 81. gr. eða eru óheimil samkvæmt 82. gr. sáttmálans, einkum þegar:

- a) í tilteknum flutningum er ekki fyrir hendi virk samkeppni utan samsinglingakerfisins, sem skipafélagasamtökin tilheyra, eða utan tiltekinna skipafélagasamtaka;
- b) hvað eftir annað bregst að skipafélagasamtök uppfylli þær skyldur sem kveðið er á um í 9. gr.;

- c) framferði skipafélagasamtaka hefur áhrif sem stangast á við ákvæði 82. gr. sáttmálans;
- d) slík áhrif eru afleiðing úrskurðar gerðardóms.

*13. gr.*

**Bráðabirgðaákvæði**

1. Ákvæði 1. mgr. 81. gr. sáttmálans skulu ekki gilda um samninga sem eru í gildi 25. apríl 2000 og sem fullnægja, á þeim degi, kröfum í reglugerð (EBE) nr. 870/95 vegna undanþágu og sem voru meðhöndlaðir samkvæmt málsmeðferð þar sem andmælum var hreyft eins og kveðið var á um í 7. gr. þessarar reglugerðar.

2. Tilkynning, sem er lögð fram samkvæmt 7. gr. reglugerðar (EB) nr. 870/95 áður en þessi reglugerð gengur í gildi, telst lögð fram samkvæmt 7. gr. þessarar reglugerðar verði sex mánaða fresturinn ekki útrunninn 25. apríl 2000.

*14. gr.*

**Gildistaka**

Reglugerð þessi öðlast gildi 26. apríl 2000.

Hún gildir til 25. apríl 2005.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 19. apríl 2000.

*Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,*

Mario MONTI

*framkvæmdastjóri.*

## REGLUGERÐ

### um breytingu á reglugerð nr. 359/1993 um þjóðgarðinn í Jökulsárgljúfrum.

*1. gr.*

2. gr. reglugerðarinnar orðist svo:

Náttúruvernd ríkisins til ráðgjafar starfar sérstök ráðgjafarnefnd skipuð af ráðherra til 4 ára í senn. Í nefndinni eiga sæti forstjóri Náttúruverndar ríkisins sem er formaður, einn fulltrúi tilnefndur af Kelduneshreppi og einn tilnefndur af ferðamálasamtökum í viðkomandi landshluta. Þjóðgarðsvörður situr fundi nefndarinnar og hefur málfrelsi og tillögurétt. Nefndin skal halda fundi eigi sjaldnar en tvisvar á ári.

*2. gr.*

Reglugerð þessi er sett í samræmi við ákvæði 52. gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd og öðlast þegar gildi.

*Umhverfisstjórnuneytinu, 22. mars 2001.*

F. h. r.

**Magnús Jóhannesson.**

*Ingimar Sigurðsson.*